

ЗАХТЕВ
ЗА ДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ НА ИЗВЕШТАЈ О ПРЕДЛОГУ ТЕМЕ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Шифра за идентификацију дисертације _____
Шифра УДК¹ (бројчано) _____

СТРУЧНОМ ВЕЋУ ЗА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Молим да у складу са чл. _____ Закона о високом образовању и чл. 43 Статута Универзитета дате сагласност на извештај комисије о оцени теме докторске дисертације:

Назив дисертације: **Феномен „лолита“ и популарна-потрошачка култура у романима *Лолита*, В. Набокова, Објава броја 49, Т. Пинчона и *Њерка*, Д. Албахарија**

Научна област УДК (текст): Тема докторске дисертације припада научној области *компаратистике (србистика-англистика)*, с једне стране, која подразумева *интердисциплинарни истраживачки приступ тексту у контексту студија културе и рода*, с друге.

Ментор (име и презиме, звање): **Татјана Росић Илић**, доцент на Факултету за медије и комуникације Универзитета Сингидунум у Београду

Референце (Навести пет потпуних референци за радове ментора из уже научне или уметничке области из које је тема дисертације)

1. Tatjana Rosić, „Kanon i (trans)rodnost“, *ProFemina*, Beograd, br. 53, 2010, стр. 223-331. (UDK 82+396 / ISSN 0354-5954) **M53**

2. Tatjana Rosić, „Постмодернизам, српска књижевна критика и распад Југославије“, *Књижевна историја*, Београд, 2009, год. ХЛI, бр.137-138, стр. 203-213. (ISSN 0350-6428 / УДК 821.163.41.09(091) Палавестра П. / COBISS.SR-ID 168513804) **M24**

3. Tatjana Rosić, „Једва за данас, а никада за сутра“, *Градина*, Ниш, 2009, год. XLV, бр. 29-30, стр. 32-39. (ISSN 0436-2616. / УДК 82 / COBISS.SR-ID 169108492) **M53**

4. Tatjana Rosić, „Какво нам је писање потребно?“, *Књижевност*, Београд, 2008, год. 63, књ. 123, бр. 3, стр. 231-235. (ISSN 0023-2408. / УДК 808.1 / COBISS.SR-ID 153493260) **M53**

5. Tatjana Rosić, „*Госпођица* Иве Андрића: проблем фокализације и приступ ‘субјект-позицији’“, *Наслеђе*, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2006, бр. 4., стр. 39-54. (ISSN 1820-1768 / UDK 821.163.41-31.09 Andrić I. / COBIS.SR ID 513835925) **M51**

Кратко образложење теме (до 100 речи)

У фокусу тезе је проучавање „лолита“ феномена као специфичног механизма конституисања женског субјективитета у романима *Лолита*, В. Набокова, *Објава броја 49*, Т. Пинчона и *Њерка*, Д. Албахарија који се сагледава као: 1) производ популарно-потрошачке културе и робне фетишизације женског субјективитета у њој; 2) место фантазматског дискурса који ре-конституише симболички поредак заједнице али и материјалну стварност популарне-потрошачке културе у процесу модернизације и 3) лиминални простор непрекидне трансформације идентитета. Компаративистичко истраживање у чијем је фокусу разумевање постхуманистичког, транзиционо-глобалистичког културног тржишта које налаже преиспитивање премиса ранијих књижевних и културних периода, посебно у још увек високо патријархалној, табуизираној српској књижевности и култури.

¹ УДК - Универзална децимална класификација (налази се у библиотеци сваког факултета)

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме и име кандидата: **Чомић Милена**

Назив завршеног факултета: **Филолошки факултет Универзитета у Београду (одељење у Крагујевцу)**

Одсек, група, смер: **Енглески језик и књижевност**

Година дипломирања: **2004.**

Назив докторског студијског програма: **Докторске студије из филологије (језик и књижевност), модул: наука о књижевности**

Научно подручје: **Филолошке науке**

Факултет и место: **Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу**

Број публикованих радова: 4

1. Чомић, Милена, „Коментар у наративним структурама Дикенса, Текерија и Сремца“, зборник радова са I научног скупа младих филолога Србије, *Савремена проучавања језика и књижевности*, књ.2, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2009., стр. 221-226 (ISBN 978-86-85991-17-2; УДК 821.111-31.09; 821.163.41-31.09; COBISS.SR-ID 173521420) - **M63**
2. Чомић, Милена, „Сукоб културних модела у делима Стевана Сремца“, зборник радова, Пети међународни интердисциплинарни симпозијум *Сусрет култура*, књ.2, Филолошки факултет, Нови Сад, 1/12/2009., стр. 1007-1012 (ISBN 978-86-6065-043-8; УДК 821.163.41.09-3; COBISS.SR-ID 253589767) - **M63**
3. Чомић, Милена, „(Де) Структурирање мушког субјективитета у роману *Газда Младен*, Борисава Станковића“, зборник радова са II научног скупа младих филолога Србије, *Савремена проучавања језика и књижевности*, год. 2/ књ.2, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2011., стр. 267-272 (ISBN 978-86-85991-31-8; УДК 821.163.41.09; COBISS.SR-ID 182321420) - **M63**

Назив и седиште организације у којој је кандидат запослен: **Друга крагујевачка гимназија**

Радно место: **професор енглеског језика**

ПОТВРЂУЈЕМО ДА КАНДИДАТ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ УТВРЂЕНЕ ЧЛ. _____ ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ЧЛ. _____ СТАТУТА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

У прилогу вам достављамо: - Извештај Комисије о оцени теме;

- Одлуку научно-наставног већа факултета о одобравању теме
за израду докторске дисертације.

(место и датум)

ДЕКАН _____ ФАКУЛТЕТ

ФИЛОЛОШКО УМЕТНИЧКИ ФАКУЛТЕТ - КРАГУЈЕВАЦ			
ПРИМЉЕНО: 03.09.2012			
Орг.јед.	Б р о ј	Прилог	Вредности
01	1102		

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ОДСЕКА ЗА ФИЛОЛОГИЈУ
ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

Наставно-научно веће Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу нас је предложило, а Стручно веће за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу на седници одржаној 11. 01. 2012. именовало (одлуком бр. 01-4331) у Комисију за оцену подобности теме за израду докторске дисертације *Феномен „лолита“ и популарна-потрошачка култура у романима Лолита, В. Набокова, Објава броја 49, Т. Пинчона и Ђерка, Д. Албахарија* кандидаткиње Милене Чомић. Имамо посебну част да, после увида у образложење предложене теме и у библиографију кандидата, Наставно-научном већу Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Кратка биографија кандидата

Милена Чомић је рођена у Крагујевцу 1979. године. Прву крагујевачку гимназију завршила је 1998. године, а на групи за енглески језик и књижевност Филолошког факултета у Београду (одељење у Крагујевцу) дипломирала је 2004. године, са просечном оценом 8,00. У јануару 2008. године уписала је докторске студије – наука о књижевности на Филолошко-уметничком факултету и са просечном оценом 9,44 положила све испите предвиђене планом и програмом докторских студија. Од 2004. године, Милена Чомић је запослена као професор енглеског језика у Другој крагујевачкој гимназији.

2. Наслов, предмет и хипотезе докторске дисертације

Наслов докторске дисертације Милена Чомић гласи *Феномен „лолита“ и популарна-потрошачка култура у романима Лолита, В. Набокова, Објава броја 49, Т. Пинчона и Ђерка, Д. Албахарија*. Наслов показује да се ради о докторској тези чија је тема компаративна анализа механизма конституисања и моделовања женског субјективитета у романима *Лолита*, Владимира Набокова, *Објава броја 49*, Томаса Пинчона и *Ђерка*, Давида Албахарија.

Излажући у *Образложењу тезе* концепт свога рада на ком би се заснивало елаборирање предложене теме, Милена Чомић за *предмет* своје тезе одређује, пре свега, проучавање „лолита“ феномена као специфичног типа и механизма конституисања женског субјективитета. „Лолита“ феномен сагледава се као производ популарно-потрошачке културе тако да предмет тезе обухвата, с једне стране, политику представљања специфичног типа „лолита“ женског субјективитета а, са друге, политику представљања контекста популарно-потрошачке културе у изабраном корпусу романа, са фокусом на анализи статуса женског субјективитета у том контексту.

Имајући у виду наведено, докторска тезе Милене Чомић би требало да компаративно постави, теоретски образложи и културолошки контекстуализује следеће *хипотезе*:

1. Механизам књижевног обликовања „лолита“ феномена у изабраном корпусу текстова повезан је начином представљања и вредновања популарно-потрошачке културе друге половине двадесетог века у тим текстовима
2. Хибридно жанровско одређење сва три романа указује на упоредни интертекстуални ток са књижевном традицијом високе културе, с једне, и са савременом потрошачком културом и жанровским традицијама тривијалне књижевности (авантуристичке, детективске, пикарске, порнографске...), с друге стране; упоредна анализа ових интертекстуалних „дијалога“ често раз-открива скривени код представљања и вредновања савремене потрошачке културе у изабраним романима
3. „Лолита“ феномен представљен је у изабраном корпусу текстова као производ популарно-потрошачке културе у чијем тржишном контексту статус женског субјективитета поприма облик робног фетиша, али и као место фантазматског дискурса који ре-конституише дискурс конзумеризма
4. „Лолита“ феномен као специфичан вид конституисања женског субјективитета у контексту популарно-потрошачке културе преиспитује се као родно гранична и лиминална идентитетска позиција у чијој је основни механизам конституисања женског субјективитета као непрекидне трансформације: родно „неутрална“ позиција дете-девојчица преображава у сексуализовани субјект који се затим постварује и добија одлике култног тржишног предмета гламурозне потрошње и високог хедонизма - девојчица-жена постаје дете-лутка и/ли жена-лутка и обратно...
5. Феномен „лолите“ и њеног књижевног представљања повезан је посредно са различитим облицима културно-друштвене модернизације и развојем/експанзијом популарно-потрошачке културе друге половине двадесетог века и прве деценије двадесет првог века па се сагледава и у дијахронијској перспективи смене тих система. У том смисли треба испитати начин на који сваки од изабраних романа кореспондира са једним обликом тржишта популарно-потрошачке културе тј на који начин се у том контексту развија и пласира литерарни систем који роман представља: позно-модернистички (Владимир Набоков, *Лолита*), постмодернистичким (Томас Пинчон, *Објава броја 49*) и глобализацијско- (Давид Албахари, *Перка*) тако да се
6. Феномен „лолите“ у српској књижевности, јавља се пар деценија касније него у англосаксонском књижевном контексту што је повезано са специфичним облицима процеса нетипичне или алтернативне модернизације који бива „контролисан“ од стране државног режима комунизма али и „метастазиран“ у култури транзиције тако да се контекст и вредновање популарне културе као културе отпора/комформизма у српској постмодернистичкој књижевности јављају на другачији начин, подилазећи културним табуима који нису дозвољавали да се граница између популарне и високе културе учини заиста порозном и флуидном

3. Подобност кандидата

Поред тога што је успешно завршила другу годину (четврти семестар) Докторских студија из књижевности и тиме стекла неопходне услове за пријаву докторске дисертације, Милена Чомић је учествовала на научним скуповима и објавила радове у часописима и зборницима са научних конференција.

Кандидаткиња Милена Чомић је до сада са рефератима учествовала на шест међународних и домаћих скупова, и то:

1. *Коментар у наративним структурама Дикенса, Текерија и Сремца*, усмено излагање на I научном скупу младих филолога Србије, *Савремена проучавања језика и књижевности* у организацији Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу (Крагујевац, 14.02.2009.)
2. *Сукоб културних модела у делима Стевана Сремца*, усмено излагање на Петом међународном интердисциплинарном симпозијуму *Сусрет култура* у организацији Филозофског факултета у Новом Саду, (Нови Сад, 01.12.2009.)
3. *(Де) Структурирање мушког субјективитета у роману Газда Младен, Борисава Станковића*, усмено излагање на II научном скупу младих филолога Србије, *Савремена проучавања језика и књижевности* у организацији Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу (Крагујевац, 06.03.2010.)
4. *Промене стереотипног кода у делима Јелене Димитријевић и Стевана Сремца*, усмено излагање на Мултидисциплинарној конференцији *Језик, књижевност, промене* у организацији Филозофског факултета у Нишу (Ниш, 23. и 24. 04. 2010.)
5. *The Balkans: The European border between fiction and reality*, усмено излагање на Деветој интернационалној конференцији “LANGUAGE, LITERATURE AND CULTURAL POLICIES – CENTRES AND (EX-) CENTRICITIES”, у организацији Департмана за британске и америчке студије Универзитета у Крајови, Румунија (Крајова, 12-14,11. 2010.)
6. *Трансформација стереотипа балканске жене у књижевним опусима Ј.Димитријевић и С. Сремца*, усмено излагање на III научном скупу младих филолога Србије, *Савремена проучавања језика и књижевности* у организацији Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу (Крагујевац, 12.03.2011.)

Милена Чомић је до сада објавила четири научна рада у зборницима и часописима, а два су прихваћена за штампу:

1. Милена Чомић, *Коментар у наративним структурама Дикенса, Текерија и Сремца*, Зборник радова са I научног скупа младих филолога Србије одржаног 14.02.2009. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, Књ. 2, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2010, 221-226 (ISBN 978-86-85991-17-2; УДК 821.111-31.09; 821.163.41-31.09; COBISS.SR-ID 173521420) - **M63**
2. Милена Чомић, *Сукоб културних модела у делима Стевана Сремца*, Зборник радова са Петог међународног интердисциплинарног симпозијума *Сусрет култура* одржаног 01.12.2009. године на Филозофском факултету у Новом Саду, Књ. 2, Филозофски факултет, Нови Сад, 1007-1012 (ISBN 978-86-6065-043-8; УДК 821.163.41.09-3; COBISS.SR-ID 253589767) - **M63**
3. Милена Чомић, *Трансцедентални искорак у поезију, Узданица*, часопис за језик, књижевност, уметност и педагошке науке, год VI, бр. 2, Јагодина, 2009, 89-99 (ISSN 1451-673X; УДК 89.09-1; 821.111(73).09; ИД БРОЈ 171631884; COBISS.SR-ID 110595084) – **M52**
4. Милена Чомић, *(Де) Структурирање мушког субјективитета у роману Газда Младен, Борисава Станковића*, Зборник радова са II научног скупа младих филолога Србије одржаног 06.03.2010. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, Књ. 2,

Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2011, 267-272 (ISBN 978-86-85991-31-8; УДК 821.163.41.09; COBISS.SR-ID 182321420) - **M63**

5. Милена Чомић, „Трансформација стереотипа балканске жене у књижевним опусима Ј. Димитријевић и С. Сремца“, Зборник радова са III научног скупа младих филолога Србије, *Савремена проучавања језика и књижевности*, одржаног 12.03.2011. Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац (у штампи) - **M63**
6. Милена Чомић, “Advertizing (in) *Lolita*”, *Узданица: часопис за књижевност, уметност и педагошке науке*, Педагошки факултет, Јагодина (у штампи) – **M52**

У радовима 1 и 3 кандидаткиња је оријентисана ка компаративној анализи англосаксонске и српске књижевности, док су остали радови посвећени разним књижевнонаучним истраживањима. У својим радовима, кандидаткиња је користила савремену, постструктуралистичку и постмодернистичку књижевнотеоријску методологију, осврћући се на најразличитије књижевнотеоријске проблеме, са акцентом на проблеме родних и културних идентитета, као и на утицаје друштвених феномена на конституисање субјективности.

4. Преглед стања у подручју истраживања

Књижевно-теоријско, књижевно-научно и књижевно-историјско истраживање предложене теме Милене Чомић представља значајан допринос целовитијем тумачењу интерлитерарног и компаративног аспекта (англосаксонска и српска књижевност) проучавања опуса Владимира Набокова, Томаса Пинчона и Давида Албахарија, чија дела данас представљају сам врх (пост)модерне прозе. Иако је о овим ауторима и њиховим делима публикован велики број библиографских јединица, докторска дисертација Милене Чомић ће по први пут довести у везу литерарно стваралаштво сва три аутора, како на нашим просторима тако и у свету.

Овим радом би се, кроз преиспитивање досадашњих постмодернистичких и постструктуралистичких теоријских поставки, поново покренуло и преиспитало актуелно питање интеракције популарне и високе културе које је у области теорије књижевности преиспитивано у делима теоретичара и аутора постмодернизма (Лиотар, Хачион, Джејмсон, Еко), док је у области родних и културних студија преиспитивано у области теоретског дискурса о друштвеној промени и њеној комерцијализацији (Адорно и Хоркхајмер, Келнер, Фиск). У случају корпуса изабраних романа испитивање би се реализовало: а) у контексту књижевно-теоретских и књижевно-историјских студија у којима се посебан естетски квалитет „лолита“ ефекта везује за модернистичку и постмодернистичку поетику књижевног текста тј. за специфичан интертекстуални дијалог са књижевном традицијом у овим књижевним текстовима (од антике до данас, а превасходно са романтичарском традицијом одсутне или мртве драге као и чудесних, натприродних женских бића која постају предметом љубави и песничке инспирације) и б) у контексту студија културе, с посебним фокусом на студије популарне културе и њених разноврсних аспеката са којом се у изабраном корпусу текстова такође отвара интезиван интертекстуални дијалог кроз који се популарна култура преиспитује као место уживања и конформиза у виду пасивног конзумеризма и/ли место отпора и субверзије, активне и креативне интерактивности. Имајући у виду припадност различитим књижевно-поетичким системима (позно-модернистички, постмодернистички, глобализацијско-транзицијски), преиспитивање и укидање ових граница у сваком од три наратива има специфично значење и последице. Испитивање поетички различито реализованог и аутопоетички другачије вреднованог интертекстуалног дијалога са популарно-потрошачком културом покреће питање а)недовољно испитане компаративистичко-културолошке анализе степена померености ове границе у српској савременој литератури (у Албахаријевој *Верки*) у односу на англосаксонску (пост)модернистичку (у Набоковљевој *Лолити* и Пинчоновој *Одбрани броја 49*) као и б) недовољно истражених

аспеката процеса касне или специфичне друштвене модернизације и културне еманципације за које је феномен „лолите“ посредно везан.

У фокусу досадашњих истраживања били су и варијетети конституисања/деконструисања постмодерне позиције женског субјекта као субјекта-објекта потрошачког друштва друге половине двадесетог. Теми женског субјекта као субјекта-објекта потрошачког друштва друге половине двадесетог и прве деценије двадесет првог века посвећен је велики број теоретских радова, пре свега оних која су везана за феминистичка и родна читања медија и потрошачке културе, као и за политике представљања родних идентитета у популарно-потрошачкој култури (Лора Малви, Батлер, Мике Бал). У оквиру ове теме важна су и истраживања француских феминистичких теоретичарки другог таласа о тржишту женама (Јулија Кристева, Лиз Иригарај) која се у контексту „лолита“ феномена повезују и са обимном феминистичком литературом о значају и статусу порнографске индустрије у популарној култури. Досадашња „читања“ женског субјективитета и тела у контексту потрошачке културе, међају се, међутим, из перспективе глобализације и транзиције као нових, недовољно истражених и дефинисаних процеса и захтевају редефинисање разумевања конституисања женског субјективитета из те перспективе. Ови процеси налажу и преиспитивање естетских ефеката поезике завођења која се у корпусу изабраних романа рехабилитује као облик отпора женских ликова којима је укинута приступ субјект-позицији.

Докторска студија кандидаткиње Милене Чомић објединиће све ове аспекте досадашњих истраживања посебно водећи рачуна о компаративистичком аспекту истраживања у чијем културолошком оквиру посебну пажњу поклања недовољно истраженом феномену постхуманистичког, транзиционо-глобалистичког културног тржишта у коме долази до конституисања једног новог (пост)постмодерног стања које налаже преиспитивање књижевних и културних премиса ранијих периода, посебно у српској култури и литератури.

5. Значај и циљ истраживања са становишта актуелности у одређеној научној области

Модернистичка и постмодернистичка књижевност често се осуђује због аутопоетичке посвећености тексту и одсуства слуха за „друштвене проблеме“. Из перспективе глобално-транзицијске тржишне културне политике а посредством анализе „лолита“ феномена Милене Чомић ће у својој тези на корпусу изабраних романа преиспитати и ре-дефинисати изузетно актуелно питање везе између друштвеног контекста популарне-потрошачке културе и књижевних поезика које отелотворују изабрани романи (позно модернистичка, постмодернистичка и глобализацијско-тржишна тј (пост)постмодернистичка књижевна парадигма). Ова анализа, уз истраживање интертекстуалних дијалога реализованих у изабраном корпусу текстова указује на несумњиву али до сада недовољно испитану друштвену ангажованост модернистичких, постмодернистичких и (пост)постмодернистичких књижевних текстова који се налазе у непрестаној, вишеслојној и комплексној интеракцији са својим друштвено-културолошким контекстом, његовом традицијом и његовим трансформацијама. Оваквом анализом се феномен „лолита“, до сада превасходно посматран као естетско-еротски феномен, доводи у везу са наративима побуне и промене, с једне, и наративима опсесије и параноје, с друге стране, који конституишу савремену глобалну културу. Fenomen „lolita“ se pri tome istražuje u kontekstu teorije liminalnih prostora identiteta, kao izuzetno aktuelan oblik queer identiteta koji se realizuje u odbijanju bilo kakve fiksacije stabilnog identiteta, kao identitet u neprekidnim transformacijama koji dovodi u pitanje tradicionalne rodne i klasne uloge. Transrodnost „lolita“ fenomena predstavlja jednu od najintragantijih i najizazovnijih aspekata analize Milene Čomić koja... kao i u kontekstu analize diskursa čija fantazmatska struktura (Lakan) konstituše ne samo simboličko polje značenja već, u skladu sa najnovijim neo-marksističkim tradicijama, i proces društvene proizvodnje „materijalne“ stvarnosti (Althusser, Gramsci, Negri i Hart) Истраживањем ових аспеката кандидаткиња ће покушати да

расветли и питање зашто се роман који тематизује феномен „лолите“ није могао раније догодити у српској књижевности.

6. Веза са досадашњим истраживањима

Компаративна анализа изабраних романа заснива се на богатој традицији интердисциплинарних интертекстуалних истраживања књижевног текста и политике представљања женског субјективитета у њему. Испитивање „лолита“ феномена у докторској тези везује се са феминистичким „читањем“ политике представљања и робне фетишизације женског тела у популарно-потрошачкој култури, са једне стране, док се са друге наставља на проблематизацију друштвеног отпора и промене у контексту популарно-потрошачке културе. Отуда ће се „лолита“ женски субјективитет разматра у контексту теорије о мушком тржишту женама коју су поставиле представнице другог таласа француског феминизма (Лиз Иригарај, Јулија Кристева, Елен Сиксу) али и у контексту нових родних теорија које проучавају (де)конституисање родног идентитета као облик укључења/искључења из друштвене заједнице и у оквиру којих се одређени механизми конституисања родног идентитета препознају као субверзивни чак и када представљају „опонашање“ наизглед усвојених хетеросексуалних родних норми и стереотипа (Џудит Батлер, Елизабет Грос). У том смислу специфичност „лолита“ женског субјективитета се може читати и као место субверзивног отпора хетеронорми и мушкој хегемонији; месту на коме се, опонашањем образаца преузетих из популарне културе која је конституисана традиционалним патријархалним родним режимом, тај режим пародира и деконструира, разоткривајући се као режим експлоатације женског еротизма, као режим „симболичког насиља“ (Бурдје) који женски субјективитет укида и преобраћа у сексуални објект.

Тумачење „лолита феномена“ као производа робне фетишизације женског тела ослања се на теоретске анализе у којима се сусрећу и укрштају марксистички (Маркс) и психоаналитички дискурс (Фројд, Лакан); на анализу постмодернизма као логике касног капитализма (Фредерик Џејмсон, Келнер, Липовицки) као и на радове који се баве простором популарне културе као потенцијално најсубверзивнијим (иако и најкомерцијалним) у контексту капиталистичког тржишта (Фиск, Хол). Теза се ослања на велики број радова из области теорије популарне културе где анализа популарно-потрошачке културе осцилира од теорија у којима се се она разматра као производ индустријализације који води комформизму и пацификацији публице (појам „културних индустрија“ Адорна и Хоркхајмера) до радова у којима се истиче субверзивни потенцијал интерактивне поетике популарно-потрошачког друштва који доводи до отворености за друштвену побуну (Дик Хебдидж, Фиск). Од посебног значаја за овакав приступ су досадашња истраживања у области теорије књижевности која указују на везу између интертекстуалних и метатекстуалних стратегија и друштвено ангажованог текста (Хачион, Мике Бал, Џејмсон) као и тумачења појединачних ауторских опуса у оваквом интерпретативном „кључу“: радови Ричарда Рортија о друштвено ангажованом дискурсу у роману *Лолита* Владимира Набокова; интертекстуална истраживања референцама богатог, понекад шифрованог, опуса Томаса Пинчона која указују на политички и друштвено ангажовани значај Пинчонових интертекстуалних наративних стратегија као и студије о историјско-културолошким наративима који се преиспитују у Албахаријевим романима.

7. Методе истраживања

Из наведене радне литературе и концепције рада може се закључити да ће у раду бити примењен аналитичко-синтетички компаративистички метод, који подразумева интердисциплинарни истраживачки приступ, уз коришћење адекватне домаће и стране

литературе из области књижевне теорије, те студија културе и рода. У фокусу истраживања ће бити савремена проучавања популарне културе у оквиру студија културе (Бурдје, Хол, Фиске, Рејмонд Вилјамсон, Липовецки); савремене студије рода и *queer* теорија (Батлер); као и (пост)структуралистичке (Фуко), постмодернистичке (Хачион), деконструкционистичке (Дерида) теорије у којима се разматра културолошка и идеолошка анализа књижевног дискурса. Психоаналитичке теорије субјекта (Фројд, Лакан) од посебног су значаја за проучавање „лолита“ феномена као специфичног механизма конституисања женске субјективности, као и радови француских феминистичких теоретичарки другог таласа о тржишту женама (Кристева, Иригарај). Истраживање женске субјективности и механизам „лолита“ феномена биће допињен и референцама на марксистичка (Маркс, Бењамин, Адорно и Хоркхајмер) и нео-марксистичка тумачења идентитета (Алтисер, Грамши, Негри и Харт) као и на нео-марксистичка тумачења савременог глобалног, нео-либералног и транзиционог тржишта популарно-потрошачке културе (Джејмсон, Липовецки). Питање жанра и интертекстуалности, као питања од кључног значаја за разумевање односа „високе“ и „тривијалне“ културе, биће посебно проучено, пре свега на основу радова Михаила Бахтина и Јулије Кристеве.

8. Очекивани резултати докторске дисертације

Због комплексности и компаративног карактера научних истраживања, дисертација Милене Чомић *Феномен „лолита“ и популарно-потрошачка култура у романима Лолита, В. Набокова, Објава броја 49, Т. Пинчона и Ђерка, Д. Албахарија* требало би да протумачи, образложи и докаже следеће очекиване резултате истраживања:

1. Дефинисање „лолита“ феномена кроз утврђивање тематских и идеолошких интертекстуалних веза, као и типолошких и литерарних сродности између три романа уз посебан осврт на редефинисање жанровских карактеристика романа у изабраном корпусу текстова и на традицију „лолита“ феномена у светској и српској историји књижевности
2. Одређење начина представљања женског „лолита“ субјективитета у изабраном корпусу текстова као резултата робне фетишизације женског тела у контексту популарно-потрошачке културе двадесетог и двадесет првог века кроз утврђивање интертекстуалних веза и разноврсних типова дијалога између „високе“ и „тривијалне“ књижевности, с једне, и елитне и популарне културе, с друге стране.
3. Одређење специфичности механизма конституисања „лолита“ женског субјективитета кроз приказ нововековног кретања представе о женском субјективитету, са посебним освртом на популарно-потрошачку културу и феминистичка „читања“ те културе
4. Потврђивање „лолита“ феномена као амбивалентног граничног феномена који означава лиминално и субверзивно место непрекидне трансформације идентитета (како родног тако и класног) кроз деконструкцију бинарних опозиција карактеристичних за представљање одсуства друштвеног отпора у популарној култури - конзумеризам/активизам, пасивно/активно, конформизам/отпор, субјект/објект, слобода/ропство, еротика/порнографија, производња/слободно време...
5. Утврђивање „лолита“ феномена као фантазматског дискурса који није само производ популарно-потрошачке културе већ и њен конститутивни механизам који је отуда повезан са наративима прекорачења границе, забране, престапа, опсесије, параноје, греха, искупљења, бекства и слободе
6. Дефинисање везе између процеса модернизације и конституисања/представљања „лолита“ феномена у култури и књижевности те утврђивање веза/утицаја америчке

постмодернистичке сцене на српску постмодерну књижевну продукцију посредством анализе овог феномена

7. Указивање на сет културних табуа који нису дозвољавали да се у српској постмодернистичкој књижевности раније представи феномен „лолите“; да се одиста преиспита граница између популарне и високе културе; да се та граница учини заиста порозном и флуидном

9. Оквирни садржај дисертације

Дисертација Милене Чомић *Феномен „лолита“ и популарна-потрошачка култура у романима Лолита, В. Набокова, Објава броја 49, Т. Пинчона и Ђерка, Д. Албахарија* требало би да садржи као темељна поглавља следећа, од којих ће већина бити, применом формалних, тематских, односно идејних критеријума, раздвојена у низ потпоглавља:

1. Увод
2. Методе и циљ рада
3. „Лолита“ феномен: дефиниција и историја појма
4. „Лолита“ феномен, популарно-потрошачка култура и процеси модернизације
5. „Лолита“ феномен и робна фетишизација женског тела у популарној култури (компаративна анализа тематско-идејног склопа романа *Лолита* В.Набокова, *Објава броја 49* Т.Пинчона и *Ђерка* Д.Албахарија)
6. Естетизација „лолита“ феномена: завођење као одговор на укидање приступа субјект-позицији (контекстуализација романа *Лолита* В.Набокова, *Објава броја 49* Т.Пинчона и *Ђерка* Д.Албахарија у касномодернистичком, постмодернистичком и транзиционо-глобалистичком литерарном систему)
7. „Лолита“ феномен и наративи друштвене побуне: између опсесије, параноје и слободе (компаративна анализа формалног склопа и жанровско редефинисање романа у корпусу текстова *Лолита* В.Набокова, *Објава броја 49* Т.Пинчона и *Ђерка* Д.Албахарија)
8. „Лолита“ позиција и лиминални простори идентитета: трансформација, граница и одсуство стабилног родног/класног идентитета (компаративна анализа изабраних романа)
9. „Лолита“ феномен као место фантазматског дискурса (компаративна анализа изабраних романа)
10. Културни табуи и њихово (ре)конституисање: представљање односа елитне и популарне културе у изабраном корпусу романа (компаративна анализа изабраних романа)
11. Закључак
12. Списак коришћене литературе

10. Подаци о ментору

Ментор при изради докторске дисертације Милене Чомић биће проф. Др Татјана Росић Илић, доцент на Факултету за медије и комуникације Универзитета Сингидунум у Београду где предаје више предмет како на основним (*Увод у теорију медија, Медији и репрезентација, Производња ауторства*) тако и на мастер студијама (*Критичке студије медија и глобални контекст, Глобални медији и култура отпора*). Од 1989. до 2007 била је стални сарадник на пројектима Института за књижевност и уметност у Београду – прво у звању истраживача сарадника (пројекти „Српска књижевна критика“ и „Српска књижевност двадесетог века“) а потом у звању научног сарадника на пројект „Савремене

књижевне теорије и њихова примена“. Од октобра 2007. године је предавач на Факултету за медије и комуникације Универзитета Сингидунум и спољни сарадник Института за књижевност и уметност са којим је сарадњу наставила и у текућем пројектном циклусу. Предавачица је и сарадница Центра за родне и женске студије при Факултету политичких наука Универзитета у Београду од 1998 године. Била је предавачица ААОМ-а у Београду од 1999-2001. године и уредница у издавачкој кући Стубови културе од 1996. до 2000. Године. У току докторских студија била је стипендиста Централно-европског универзитета и Фонда за отворено друштво у Будимпешти, Мађарска, где је адидала на својој докторској тези из српске књижевности двадесетог века са посебним фокусом на савремене студије културе и рода. Учествовала је у пројектима *Civic Education Project* (2004/05) и *Academic Fellowship Program* (2005/06) посвећеним развијању високог школства у региону и новим начинима истраживачког рада. Учесница је и ауторка бројних пројеката, семинара, конференција и радионица посвећених проблемима савремене културне, медијске и родне политике. Као резултат нових, интердисциплинарно профилисаних научно-истраживачких интересовања пише бројне текстове и студије у којима се традиција српске књижевности деветнаестог и двадесетог века редефинише, проблематизује и актуелизује. Новим начинима афирмације српске књижевности бави се и током свог интезивног књижевно-критичког рада у часопису „Реч“ (1996-2000.) и као уредница издавачке куће „Стубови културе“ (1996-2000) као и ауторка низа пројеката у којима се српска књижевна сцена проучава у регионалном контексту попут регионалне радонице „Моја приватна Европа“ одржане у Културном центру Београда 2000. године те међународног скупа “Predstavljanje rodnh identiteta u književnostima i kulturama jugoistočne Evrope“ одржаног у Институту за књижевност и уметност у Београду 2007. године.

Аторка је монографија *Mut o савреној биографији: Данило Куш и фигура тусца у српској култури* (Институт за књижевност и уметност, Београд, 2008), *Произвољност дневника: романтичарски дневник у српској књижевности* (Институт за књижевност и уметност, Београд, 1994) уредница зборника *Теорије и политике рода, родни идентитети и књижевности и култура Балкана и југоисточне Европе* (Institut za književnost i umetnost, Beograd, 2008), антологијског избора из савремене српске прозе *Bizarni raskazi* објављеног на македонском језику (Magor, Skoplje, 2002) као и бројних студија и есеја из области теорије српске књижевности и културе од којих су неки преведени и на стране језике.

Наводимо неколико библиографских јединица проф. др Татјане Росић Илић које припадају проблематици коју обухвата теза Милене Чомић:

1. Tatjana Rosić, „Kanon i (trans)rodnost“, *ProFemina*, Beograd, br. 53, 2010, стр. 223-331. (UDK 82+396 / ISSN 0354-5954)

M53

2. Татјана Росић, „Постмодернизам, српска књижевна критика и распад Југославије“, *Књижевна историја*, Београд, 2009, год. XLI, бр.137-138, стр. 203-213. (ISSN 0350-6428 / УДК 821.163.41.09(091) Палавестра П. / COBISS.SR-ID 168513804)

M24

3. Татјана Росић, „Једва за данас, а никада за сутра“, *Градина*, Ниш, 2009, год. XLV, бр. 29-30, стр. 32-39. (ISSN 0436-2616. / УДК 82 / COBISS.SR-ID 169108492)

M53

4. Татјана Росић, „Какво нам је писање потребно?“, *Књижевност*, Београд, 2008, год. 63, књ. 123, бр. 3, стр. 231-235. (ISSN 0023-2408. / УДК 808.1 / COBISS.SR-ID 153493260)

M53

5. Татјана Росић, „*Госпођица* Иве Андрића: проблем фокализације и приступ ‘субјект-позицији’“, *Наслеђе*, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2006, бр. 4., стр. 39-54. (ISSN 1820-1768 / UDK 821.163.41-31.09 Andrić I. / COBIS.SR ID 513835925)

M51

6. Татјана Росић, „Пијавице у тами идиотске ноћи“, *Градац*, Чачак, 2005, бр. 156, година 31, стр. 132-136. (ISSN 1452-2950 / UDK 821.163.41.09-31 Albahari D. / COBIS.SR ID 129135628)

M53

7. Татјана Росић, „Писати оца“ у: *Споменица Данилу Кишу*, зборник радова, уредник др Предраг Палавестра, САНУ, Београд, 2005, стр. 131-154. (ISBN 86-7025-392-5 / UDK 821.163.41.09-31 Kiš D.)

M14

8. Tatjana Rosić, „Kako postati – sin?“, *ProFemina*, Београд, 2004, br. 35-36, str. 79-91. (ISSN 0354-5954 / UDK 82.163.41-4(082.24)

M53

9. Tatjana Rosić, „Žena-pisac: kiborg u srpskoj književnosti?“, u: *Teorije i politike roda, rodni identiteti u književnostima i kulturama Balkana i jugoistočne Evrope*, Godišnjak Institut za književnost i umetnost, 22. Serija C, Teorijska istraživanja; knj. 12, međunarodni zbornik radova, uredila Tatjana Rosić, Institut za književnost i umetnost, Београд, 2008, str. 11-27. (ISBN 978-86-7095-145-7 / UDK 821.163.41-055.2:929,141.72)

M14

10. Татјана Росић, „Два `не` у српској књижевности: Софка Боре Станковића и Фата Иве Андрића“, у: *Српски језик, књижевност, уметност*, књ. 2: *Интеркултурни хоризонти: Јужнословенске/европске парадигме*, ур. Драган Бошковић, Крагујевац, ФИЛУМ / Скупштина града Крагујевца, 2009, стр. 97-110. (ISBN 978-86-85991-14-1 / УДК 821.163.41-31.09 Станковић Б., 821.163.41-31.09 Андрић И.)

M14

11. Татјана Росић, „Егзил као сви ми: Наратив егзила у делу Фасбиндера, Владимира Набокова и Давида Албахарија“, у: *Српски језик, књижевност, уметност*, књ. 2: *Књижевност, друштво, политика*, зборник радова са научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу 26. и 27. октобра 2007. године, ур. Драган Бошковић, Крагујевац, 2008, стр. 137-151. (ISBN 978-86-85991-10-3 (FF)/ УДК 791.44.071.1.071:929 Fasbinder R. M., 821.111(73)-31.09 Nabokov V., 821.163.41-31.09 Albahari D.)

M14

Све наведено препоручује проф. др Татјану Росић Илић као компетентног ментора за предложену тему докторске дисертације *Феномен „лолита“ и популарна-потрошачка култура у романима Лолита, В. Набокова, Објава броја 49, Т. Пинчона и Ђерка, Д. Албахарија* Милене Чомић.

11. Научна област дисертације

Тема докторске дисертације припада научној области *компаратистике (србистика-англистика)*, с једне стране, која подразумева *интердисциплинарни истраживачки приступ тексту у контексту студија културе и рода*, с друге.

12. Научна област чланова комисије

Будући да тема докторске дисертације Милене Чомић подразумева компаративно подручје, чланови комисије су из одговарајућих области: ужа научна област ванредног проф. др Драгана Бошковића је *Српска књижевност*, а редовног проф. Зорана Пауновића *Енглеска и америчка књижевност*.

Проф. др Драган Бошковић, ванредни професор за српску књижевност на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу, објавио је две научне монографије, преко четрдесет научних радова, више од двадесет научних и књижевних критика, приредио 5 књига/зборника, учествовао на преко тридесет научних скупова, округлих столова и трибина у земљи и иностранству.

Професор др. Зоран Пауновић, у звању редовног професора, предаје енглеску књижевност 19. и 20. века на Филолошком факултету у Београду и на Филозофском факултету у Новом Саду. Аутор је две књиге есеја (*Гутачи бледе ватре*, Просвета, Београд, 1997; *Историја, фикција, мит*, Геопоетика, Београд, 2006) и више од стотину стручних и научних радова из области англоамеричке књижевности. Тренутно обавља дужност управника Одсека за англистику, и продекана за науку и међународну сарадњу на Филолошком факултету у Београду. У свом научном раду окренут је превасходно савременој енглеској и америчкој књижевности. Бави се и књижевним превођењем: поред осталих, преводио је и романе Владимира Набокова.

Закључак и предлог

На основу свега наведеног, као нужан закључак следи да је тема *Феномен „лолита“ и популарна-потрошачка култура у романима Лолита, В. Набокова, Објава броја 49, Т. Пинчона и Берка, Д. Албахарија* Милене Чомић као теоријски озбиљно профилисана, актуелна, значајна и недовољно истражена подобна за обраду у докторској дисертацији. Већ самим тим што је успешно завршила четврти семестар Докторских студија из књижевности, Милена Чомић испуњава законом предвиђене услове за пријаву докторске дисертације. Осим тог формалног услова, кандидаткиња је својим научним радовима потврдила да испуњава и научне услове прописане *Правилником о пријави, изради и одбрани докторске дисертације Универзитета у Крагујевцу*. Образложење њене докторске дисертације указује, такође, да је реч о раду оригиналном, јасно конципираног плана и хипотеза, добро дефинисаних проблемских целина, адекватно изабране научно-теоријске методологије, са списком литературе који потврђује академску извршеност кандидаткиње и њену високу упућеност у стање у изабраној истраживачкој области.

Због свега наведеног, Комисија са одговорношћу препоручује Наставно-научном већу Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу да Милени Чомић одобри за израду докторске дисертације тему *Феномен „лолита“ и популарна-потрошачка култура у романима Лолита, В. Набокова, Објава броја 49, Т. Пинчона и Берка, Д. Албахарија*.

Крагујевац, 2012. године

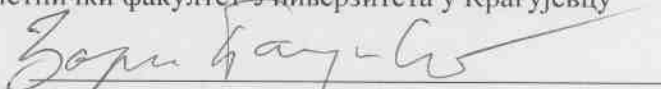
КОМИСИЈА:

1. Др Татјана Росић Илић, (менторка), доцент,
Ужа научна област: *Семциологија културе*
Факултет за медије и комуникације Универзитета Сингидунум

2. Др Драган Бошковић, ванредни професор
Ужа научна област: *Српска књижевност*
Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу

2. Др Зоран Пауновић, редовни професор
Ужа научна област: *Енглеска и америчка књижевност*
Филолошки факултет Универзитета у Београду